

ДГ "ДЕТЕЛИНА", ГР. БЯЛА СЛАТИНА
гр. Бяла Слатина 3200, общ. Бяла Слатина, обл. Враца,
ул. "Хаджи Димитър" № 116
тел. 0897 928 760, e-mail: info-609108@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР.....

/Павлина Кръстева-Горанова/

Заповед № 29 / 15.09.2026г.

ПРОГРАМА

за

гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ДГ „Детелина“, гр. Бяла Слатина с допълнителна база с. Търнак за учебната 2026/2027г.

Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ „Детелина“ е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката, чл.263, ал.4, т. 4 от ЗПУО, приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 1/ 23.09.2025г. и утвърден със Заповед № 57 /23.09.2025г. на директора на ДГ „Детелина“, гр. Бяла Слатина.

І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
2. Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в детската градина.
3. Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г. и ЗПУО.
4. Програмата е изготвена в изпълнение на Стратегия за развитие на детската градина.

І.Същност

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед

познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. Насоки

Деца

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданската си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

III. Реализиране

- чрез учебното съдържание по образователни направления;
- в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

IV. Акценти

- здравно образование;
- превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- екологично образование и възпитание;
- патриотично възпитание;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- безопасност на движението.

IV. Основна цел

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

V. Подцели

1. Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общности в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.
2. Да се формират основни понятия, свързани с основните жизнени процеси: хранене, движение, растеж.
3. Да се усвои система от правила и изисквания за здравословен начин на живот.
4. Да се поставят основите на положително отношение на децата към природата, усвояване на знания за нея, изграждане на екологично мислене, екологично съзнание и естетически качества, овладяване на подходящи начини на взаимодействие на децата с природата.
5. Да се създадат условия, за формиране на готовност за усвояване на знания, за културата на различните етнически групи, за различията между културите и на основата на емпатийните способности на децата се формира уважение към хората от различните етноси.

6. Детето да:

7. знае своите права и задължения;
8. зачита и се съобразява с правата на възрастни и връстници от общността;
9. познава и уважава различията във физически и духовен аспект;
10. взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
11. се стреми към поддържане здравословен начин на живот;
12. разбира общочовешките ценности и участва по отговорен за себе си начин в живота на социалната общност;
13. взема самостоятелни решения и развива способности за целеполагане съобразно възрастта;
14. познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на околната среда;
15. носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
16. изразява обосновано и критично своето мнение.

VI. Задачи:

1. На гражданското възпитание:

- 1.1. Ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.

Поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

- 1.2. Развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

2. На здравното възпитание

- 2.1. Създаване на условия за формиране на здравна култура у децата чрез здравни знания, умения и навици, изграждане на ценностно отношение и мотивация за опазване на здравето.

- 2.2. Утвърждаване на здравословен начин на живот като краен жизнен стереотип чрез формиране на навици за режим, хигиена, самообслужване, безопасност, хранене.

стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на

3. На екологичното възпитание

- 3.1. Формиране на система от елементарни научни екологични знания, достъпни за детето (преди всичко като средство за изграждане на осъзнато правилно отношение към природата).
- 3.2. Възпитаване на хуманно, емоционално-положително, грижовно и отговорно отношение към природния свят, развитие на чувство на емпатия към природните обекти.
- 3.3. Формиране на основите на ценностни ориентации (възприемане на себе си като част от природата, на взаимовръзката на човека с нея, на самоценността и многообразието на нейното значение, на ценността на общуването с нея).
- 3.4. Овладяване на елементарни норми на поведение в природната среда, формиране на навици за рационално природоползване в ежедневието.
- 3.5. Формиране на умения и желание за съхраняване на природата и оказване на

помощ при необходимост на живи обекти, а също и навици за елементарна природоохранителна дейност в близката среда.

3.6. Формиране на елементарни умения за предвиждане на последствия от свои действия върху околната среда .

4. На интеркултурно образование

4.1. Запознаване с модели на толерантно общуване, към които се насочва вниманието на децата, чрез различни куклени етюди от различни литературни творби.

4.2. Обсъждане на познати положителни и отрицателни модели на общуване, които имат крайни позитивни цели.

4.3. Затвърдяване на модели за толерантност в общуването чрез упражнения.

VII. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ПРАКТИКИ

1. Провеждане на благотворителни акции за деца в неравностойно социално положение.

2. Организиране и участие в благотворителни концерти в помощ на болни и/или пострадали в инциденти деца.

3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи-събиране на употребявани батерии; капачки и др.

4. Интернет страницата на детската градина да предоставя информация за участие на децата в различни изяви.

5. Организиране на празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските културните дати и празници.

5.1. Подкрепящи здравето: 17 май – Национален ден на спорта; 31 май – Световен ден без тютюнопушене

5.2. Подкрепящи толерантността: 16 ноември – Международен ден на толерантността

5.3. Подкрепящи социалната чувствителност: 18 ноември – Световен ден в памет на жертвите на катастрофи

5.4. Подкрепящи правата на човека: 02 април – Международен ден на детската книга; 01 юни – Международен ден на детето

5.5. Подкрепящи опазването на околната среда: 22 март – Световен ден на водата

VIII. ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ ЧРЕЗ ФОРМИТЕ ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Повишаване качеството на образованието чрез оптимално използване на наличните ресурси, вкл. ИКТ.

2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.

3. Създаване на условия за позитивна образователна среда

3.1. реализиране на качествен възпитателно-образователен процес чрез създаването на интерактивна среда;

3.2. ефективно използване на заобикалящата среда, като средство за формиране у децата на емоционално-познавателно отношение към заобикалящия ги свят – семейството, другите деца, природата и не на последно място към самия себе си;

3.3. прилагане на модели на работа с деца в мултикултурна среда и на деца със СОП.

IX. Начини и форми на осъществяване на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

- а/Интегрирано в обучението по образователните направления;
б/Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Определени са в програмната система на детската градина, разработена по реда и при условията на Наредба 5.

Х. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Определяне на ритуали на ДГ
 - 1.1. Откриване на учебната година, подготвено от децата, записани за задължително предучилищно образование.
 - 1.2. Официално раздаване на удостоверение за завършено предучилищно образование.
 - 1.3. Раздаване на грамота на всяко дете, записано за задължително предучилищно образование, проявило предпочитание и изява в определена област.
 - 1.4. Удостояване с грамота на екипа на детската градина.
 - 1.5. Поддържането на кът с награди и купи за детската градина и съхраняването на знамето.
 - 1.6. Грамоти за родители, допринесли за развитието на общността през целия срок на обучение – от първа до четвърта възрастова група.
 - 1.7. Честване на национални и официалните празници.
- Деня на народните будители- поздрав към учителите ;
- Отбелязване Деня на Апостола Васил Левски на 19 февруари;
- Отбелязване на 3 март – Освобождението на България;
- Отбелязване на 24-ти май
2. Избор на знаци и символи на детската градина.
 - 2.1. Символи
 - Знаме на детската градина.
 - Химн на детската градина.
 - Лого на детската градина.
 - 2.2. Почетни знаци
 - Летописна книга
 - Почетна грамота: за деца и за родители;
 - Лого;
 - Фланелки с логото на детската градина при участие в различни изяви;
 - Представителна униформа за непедagogическия персонал.

3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание
 - 3.1. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти.

XI. Дейности за реализиране на целите

1. В основни форми на педагогическо взаимодействие по всички образователни направления – спазване на тематичните разпределения за годината по възрастови групи чрез:
 - 1.1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.

1.2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в активна позиция при въвеждането и ориентирането им в социалната среда, в която живеят: да се показват и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.

➤ да се изработят съвместно с децата правила на групата и се съблюдава тяхното спазване.

2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :

- по избор на учителите по групи,
- инициативи съвместно с родители;
- мероприятия, организирани в/ извън ДГ;
- изложби и др.
- тържества

Акценти:

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Общуване между родители и деца
Как да се храним и живеем здравословно	Общуване между деца и учители
Здравословно хранене	Заедно срещу домашното насилие
Хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
	Правилата в обществото
	Не на агресията и насилието
	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране	Моята личност и моят свят

Поведенчески измерители(умения, ценности, отношения на децата):

- проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни;
- ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи;
- ориентират се във функционалността на правилата на поведение;
- назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората;
- проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете;
- ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат

- семејство;
- разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата;
- познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание;
- тържества;
- имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми;
- ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, небезопасни места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други;
- проявяват познавателен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората;
- притежават чувствителност към възприемане "различността на другия".

XII. Дейности и мероприятия

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско образование чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Спазване на правилата на групата.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални празници.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Познаване и почитане на задължителните символи на Република България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

3. Познаване и почитане на знамето на Детска градина „Детелина”

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

4. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, СНЦ, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

В) Здравно образование

1. Провеждане на здравни беседи

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: медицински специалист и учители по групи

2. Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.

Срок: през учебната година

Отг.: медицински специалист

Г/ Екологично образование

1. Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Отбелязване на Деня на Земята

Срок: април 2027 г.

Отг.: Учители по групи

3. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда

Срок: юни 2027г.

Отг.: Учители по групи

4. „Детска градина на открито“

Срок: м. април 2027г.

Отг.: Екипи по групи

5. Обучение на открито и горска детска градина

Срок: м. май 2027г.

Отг.: екипи по групи

XIII. Контрол

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора.

3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

Програмата е съгласувана с Обществения съвет към детската градина и е приета с Решение № 42, взето с Протокол № 1 от заседание на Педагогическия съвет, проведен на 15.09.2026г. и е утвърдена със Заповед № 29 / 15.09.2026г. на директора.